

Wa shaman si hkai sha ladat (mangosteen)

Tsawra ai shiga madat Nu Wa Hpu Nau ni, ndai lamang hta gaw dum nta sun wang kata hta wa shaman si hpe ladat jaw jaw hte hkai ai ladat hpe gam garan ya na n -ngai.

Wa shaman hpun hpe dum nta sun wang kata dang di daram hkai na matu rai yang, asi marai ningja kaja na matu hte asi pru shadang kaja na matu hkai ladat jaw ra ai. Lum nai ai duhkra ladaw hpe ra ai hte Htap htuk ai kahtet shadang (25)'C -30'C lapran madi bam shadang 80% daram ,marang hka shadang masat 75"lahta hta kaja ai.

Ga amyu hpan – Ga shan sung ai hpu ga shatsam amyu hpan rai nna hka chyup lu kaja ai shara hta hkai kaja ai. Madi bam shadang kaja na matu ra ai raitim hka n -ung na matu ra ai. PH (5.5-7) lapran hta kaja ai.

Hkai ai ten – Lanam shang June shata hta hkai nna hka lu mai yang Nov-Jan shata duhkra hkai mai ai.

Myu nli lata ai lam – Ndai wa shaman si gaw amyu hpan langai sha nga ai. Kaga namsi ni zawn myu nli shalaw la ai lam, laking matut la ai lam n nga ai. Dai majaw tum kaw na sha bawng la nhtawm shaning hku da nhtawm yawm dik 2 ning, daram tawn da ai hpang she hkai ra ai.

Hkai ai ladat – Wa shaman si hpun hkai na matu ga lanep namhpun hku na Uria ,T-super, Potash amyu hpan masum gayau da ai nga chyau kaw mi, Nga hkyi shatsam (sh) U hkyi shatsam tang(2), Ga kyem latung sat tsi chyaw mi, ndai ni hpe ntsa lam ga hte ra hkra gayau nna hkai n hkrun kata de bang nna shata mi daram shanya da ra ai. Kaja greng ai 2,3 ning re sai wa shaman bawng ban hpe ga shanya' da ai nhkrun hta ga tawng nhten hkra hkai ra ai. Hka n ung na matu hpun grup ga kaput jaw nhtawm plastic achyang hte shadaw sharawt sumri gyit jaw ra ai.

Hka shalen bang jaw ai lam – Hkun hkraw ai duhkra hta yawm dik nhtoi (7) ya hta kalang hka shalen bang jaw ra ai. Hpun pawt hta yi hku jahkraw ga-up jaw ai hku na akyu hkam la lu mai ai.

Ndai Wa shaman si hpun hpe shingnip jaw ai lam gaw hpun a matu grai akyu rawng nga ai. 2,3 ning du hkra shingnip jaw lu yang hpun kaba lam lawan ai lam mu lu ai.

Namhpun jaw ai lam – Shingra namhpun hpe madung jai la da nna dat namhpun hpe mung bai kahtap jai lang jaw ra ai. Bai 10 ning daram rai wa yang, nga hkyi, u hkyi namhpun ni hpe dang 4-5 jaw ra ai. Asi n -nan si hpang wa ai ten hte di la ngut ai hpang kalang garan jaw ra ai.

Ndai wa shaman si hpun hta Ana zinli latung du hkrat ai lam yawm ai nsi naisi rai nga ai. Lap ni, laking hkalung ni hta kateng kapang ni byin wa ai hte alap ni hta dinggram tsip, tsip wa yang n kaja chye ai. Ana kap ai lap gaw mang nsam (sh)chyang ai nsam byin ai. Kamu /shu lamut sat tsi hte gat hpeim ya mai ai.

Apu hte asi hkrang shadang – Yi la hkum ai hpun re majaw n-moi n shakap ai sha myu nli tum lu ai. Wa shaman si hpun gaw kaga namsi hpun ni hte shingdaw yu yang hpun kaba lam lanyan ai ,aten na ai, sut masa hku na asi lu na matu aten na ai. Raitim hkai ai hpun gawn lajang ladat kaja ai hku galaw sa yang (5-6) ning laman hta sut masa byin ai namsi lu mai ai.

Mun mungdaw hta Jan, Feb shata hta apu pu nhtawm, April- May hta si myin ai. Apu pu ai ten kaw na myin ai ten du hkra shata masum na ai.

Asi saba nsam gaw tsit ai nsam hta 25% nga yang di la mai sai. Ndai si gaw hkying hkum (24) laman myin nna, bat mi daram tawn da mai ai. Namsi di ai ten hta lata hte di ra nhtawm ga de n hkrat na matu sadi jaw ra ai. Namsi ni hpe 13°C hta bat (2-3) duhkra tawn da mai ai.

Wa shaman si gaw asi di la ai hpang she myin ai namsi amyur rai nga ai. Namsi myin ai shaloi Etalin dat htuk shapraw ai. Dai majaw asi myin lanyan ,lakin na matu kahtet shadang yawm ai ten hta jahting tawn da ra ai. Shaning (10-20) ning re sai hpun langai hta si pru shadang si tawng 1000 daram lu ai. Hpun kaba wa ai hte asi si shadang mung law kaja wa na rai nga ai. Kaga namsi ni hte shingdaw yu yang amyat lu na matu aten na tim shaning galu a matu hkai ging ai namsi amyur hpan langai rai nga ai.

Ka lajang ai – Elizabeth SLL

Website – Kachin.rvaritas-asia.org

Facebook – RVA-kachin

Wechat, Viber, Youtube, Instagram & Twitter-RVA-Kachin Service